

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

იასამანი

იასამანი

იასამანი (*Syringa*), მცენარის გვარი ზეთისხილისებრთა ოჯახისა. ფოთოლმცვივანი პატარა ხე ან ბუჩქია. გავრცელებულია აღმ. და ცენტრ. აზიაში, აღმ. ევროპაში. კულტურაში მნიშვნელოვანია ჩვეულებრივი (*S.vulgaris*), სპარსული (*S. persica*), უნგრული (*S. josikaea*) და ჩინური (*S.chinensis*) ი.

საქართველოში გვხვდება XI ს-იდან. ცნობილია 30-მდე სახეობა და 1300-მდე ჯიში. აქვს მარტივი ფოთლები, კიდემთლიანი, ზოგჯერ ჩაჭრილი, იშვიათად – ფრთისებრდანაკვთული. ყვავილი მარტივი ან ბუთხუბა, ზოგჯერ სურნელოვანი, თეთრი, ვარდისფერი, ლილისფერი, მწნამულ-ალუბლისფერი და სხვ. ყვავილები შეკრებილია საგველა ყვავილედად. ნაყოფი წაგრძელებული კოლოფია, იხსნება ორ საგდულად, თითოეულში ფრთისებრი თესლია. ი. კარგად ვითარდება განათებულ ადგილებში, ყინვა-და გვალვამდამდე, ნიადაგის მიმართ ნაკლებმოთხოვნია. მრავლდება თესლით, გადანჯენითა და მცნობით.

საქართვე. ეროვნ. ბოტან. ბაღის საკოლექციო ნაკვეთში იასამნის 75-მდე ჯიში არის დაცული. ნაკვეთს, სადაც ეს კულტურა ხარობს, სირინგარიუმს უწოდებენ. მისი გაშენება 1970 წელს დაიწყო.

ი. დეკორ. და სამკურნ. მცენარეა. პარფიუმერიაში იყენებენ ი-ის ყვავილის ექსტრაქტს, სადურგლო საქმეში - მერქანს.

ნ. ანთაძე
